

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י' אייר תשע"ח | דף היומי בבלי:זבחים יב.
דף היומי בהלכה: סעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: פרק י' מ"עוד נכלל בזה" עד תחילת פרק י"א.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה משנה ו עד משנה י.

הדף היומי בהלכה

האם מותר להשתמש בסיר בישול כמיכל אחסון בשבת?

בטלטול אשר מתאים לשימוש המבוקש. ודוגמאות לדבר: מי שאין ברשותו מיכל אחסון למאכלים, רשאי להשתמש בסיר בישול כמיכל אחסון; וכמו כן, מי שאין ברשותו מפצח אגוזים, רשאי לפצחם בפטיש.
[שו"ע שח, ג, משנ"ב י ריב, וביה"ל קורדום; ביאורים ומוספים דרשו, 14; וראה עוד שם]

כ'כלי שמלאכתו לאיסור', דהיינו שמיועד בעיקר לשימוש האסור בשבת. כגון פטיש, או סיר בישול - מותר לטלטלו בשבת רק לצורך שימוש בגופו לדבר המותר בשבת, או לצורך שימוש במקום שבו מונח הכלי. אבל לצורך המוקצה עצמו - כגון שלא ינזק במקום שנמצא בו - אסור לטלטלו.
והיתר הטלטול לצורך שימוש בגופו, הוא רק כאשר אין בהישג יד חפץ המותר

הדף היומי בהלכה

שנטל לידו מוקצה בשגגה - האם רשאי להמשיך ולטלטלו?

הפוסקים אסור להוסיף ולטלטלם. ומי שנטל לידו חפץ של היתר, ונעשה מוקצה בידו - וכגון שהחזיק בידו פרי עם הגלעין שבתוכו, וסיים לאוכלו, והגלעין שנתר בידו נעשה מוקצה מחמת גופו - יתכן שמותר להמשיך ולטלטלו לכל הדעות.
[שו"ע שח, ג, ומשנ"ב י ג; ביאורים ומוספים דרשו, 17-18; וראה שם, 16]

מי שנטל לידו 'כלי שמלאכתו לאיסור' לצורך שימוש בגופו או במקומו (ראה לעיל) - רשאי להמשיך ולטלטל את החפץ עד למקומו המיועד, וכיוצא בזה. אולם, אם טעה ונטל לידו את הכלי שלא לצורך גופו ומקומו - נחלקו האחרונים אם מותר להוסיף ולטלטלו.
ומי שטעה ונטל לידו מוקצה 'מחמת גופו' או 'מחמת חסרון כיס' - לדעת רוב

הדף היומי בהלכה

באיזה אופן מותר לטלטל מוקצה באמצעות הרגל?

זה - מותר אף לצורך המוקצה עצמו, אך אין לטלטל כן אלא בשעת הצורך. ויש מגדולי האחרונים שאסר טלטול מוקצה בגופו אף לצורך דבר המותר. וטלטול בגופו כאשר המטרה אינה טלטול המוקצה, וכגון שמטלטלו ברגליו בדרך הילוכו - מותר לכל הדעות.
[שו"ע שח, ג, ומשנ"ב י ג, יז ריט; ביאורים ומוספים דרשו, 20-19]

מותר לטלטל 'מוקצה' בטלטול 'מן הצד', דהיינו באמצעות חפץ המותר בטלטול, וכגון לנער מוקצה מעל השולחן על ידי הטיית השולחן; ובתנאי שהטלטול נעשה לצורך דבר המותר, אבל אם הטלטול נעשה לצורך המוקצה עצמו, כגון שמנערו מעל השולחן לפינת החדר כדי לשומרו - אסור.
וטלטול מוקצה בגופו - כאשר יש בכך שינוי מדרך הטלטול הרגילה של חפץ

תוך כדי משא ומתן של הלכה הוציא הרב כתב יד של חיבור ענק ומקיף על כל ספר מנחת חינוך. שאלתיו בהכנעה: האם אלו הכתבים של הרב? השיב לי: "לא, חיבור זה הוא של פתי"...

שנראה מעלת חברינו ולא חסרונם

אותו לפרש בכיו, והוא המשיך לספר את המעשה שהתחיל בו: "כאשר הגיעה אותה בת מצוינת ולמדנית לפרקה, שלחתי מכתב לכל הישיבות שישלחו לי את הבחור המצוין שבישיבה בשביל בתי. ואכן הגיע בחור מצוין מישיבה פלונית, ונפגשו בהצלחה, ואז שאלה בתי את הבחור – ואיך למדת פשט ברמב"ם בענין טומאת תהום?... הבחור שכנגדה כלל לא ידע על מה היא מדברת, או אז הגיבה בזלזול: 'וכי אתה הוא שאומרים עליך שהנך הבחור המצוין של ישיבת...?' ויצא הבחור מהבית בבושת פנים. וכך קרה כאשר הגיע בחור מצוין מישיבה אחרת, שהתגלגלו הדברים עד ששאלה אותו דבר מסוגיות החמורות שבש"ס ואיך למד את הסוגיה... וכך נמשך הענין עם עוד בחורים, עד שפרשו ממנה כל מצוייני הישיבות איש איש לאהלו, ובתי נשארה ספונה בביתה, היא עם מקלה והכתב יד שלה"..." כך סיפר הרב בבכי ובלבב נשבר. ישמע חכם ויוסף לקח.

(להתעדן באהבתך)

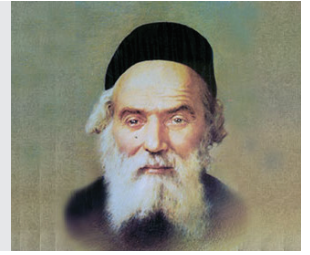
סיפר הרב מיכל שורקין זצ"ל (מתלמידי החפץ חיים): בהיותי בראדן נגזרה עלי גזירת הגיוס לצבא, וגליתי באותה שנה מעיר לעיר למצוא כסף כדי לשחד את הפקיד הממונה על הצבא לפטור אותי מהגיוס.

פעם נכנסתי לעיר קטנה אשר בה כיהן רב גדול בתורה, שהיה זקן מופלג וגאון עצום. נכנסתי אליו ודיברתי אתו בלימוד, ותוך כדי משא ומתן של הלכה הוציא הרב כתב יד של חיבור ענק ומקיף של חידושים על כל ספר מנחת חינוך והראה לי משם חידוש השייך לנידון שדיברנו עליו. למראה הכתבים שאלתי בהכנעה: האם אלו הכתבים של הרב? השיב לי: "לא, כתב ידה של בתי הוא זה"..." כשהבחין בגודל תמיהתי הוסיף והסביר לי: "כאשר באתי לעיר הזאת השוממה מבלי לומדים, לא היה לי עם מי ללמוד תורה, אבל בת יחידה היתה לי, בעלת כשרון גדול, והיא היתה לי לעזר. למדתי איתה תורה יומם ולילה, וזה החיבור שלה".

עוד אני משתאה ומתפלא על הדברים ששמעתי זה עתה, והנה נכנסה בתו של הרב לחדר כשהיא מבוגרת מאוד, שעונה על מקלה. החל הרב בוכה. שאלתי

פניני הפרשה

לפתע נזכר הבחור במאורעות ליל אמש. הוא קפץ ממקומו בהתרגשות ובהלה ואמר: "אוי! בדיוק אתמול שכחתי להתפלל מעריב!"... וכמוכן, בזה סיים את שיחתו עם ה'חפץ חיים'

שילך לנוח רבע שעה, וכשיקום בכוחות מחודשים מיד יתפלל מעריב. וכמוכן כשהלך לישון שוב לא התעורר לאחר רבע שעה, אלא ישן עד הבוקר. "בבוקר כשקם משנתו שכח את מה שעבר בלילה, ושכח שעדיין לא התפלל מעריב, אלא קם כדרכו והתפלל שחרית, ומיד לאחר שאכל פת שחרית הלך לביתו של החפץ חיים לדבר עמו ולהתברך מפיו. "כשנכנס אל החפץ חיים, לפני שהתחיל לדבר עמו ולשאול אותו את שאלותיו, פתח עמו החפץ חיים בשיחה ואמר לו: 'תראה את גודל ירידת הדורות שיש בדור הזה. לדוגמה תפילת ערבית, באיזה חשיבות מחשיבים היום את התפילה הזו, הרי כמעט ולא מחשיבים אותה למאומה'..." וכך במשך כמה דקות יושב החפץ חיים ומדבר דברי חיזוק בענין תפילת מעריב. "והנה פתאום באמצע השיחה נזכר הבחור שאתמול שכח להתפלל מעריב! הוא קפץ ממקומו בהתרגשות ובהלה ואמר: 'אוי! בדיוק אתמול שכחתי להתפלל מעריב!'. וכמוכן שבה סיים את שיחתו עם החפץ חיים, ומכל הדף הארוך שהכין לשאול אותו, לא שאל מאומה".

(שלמים מציון)

שְׁבַע שְׁבֻתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה (ויקרא כג, טו)

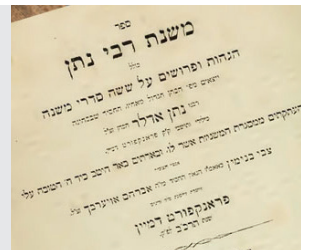
העצה היעוצה שלא לשכוח לספור ספירת העומר היא להקפיד להתפלל במנין, שאז סופרים את הספירה ביחד עם כל הציבור. בענין זה סיפר הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל:

"שמעתי מיהודי ת"ח מבני ברק, שזכה בבחירתו לדבר פעם אחת עם החפץ חיים זצ"ל. המעשה היה כאשר הזדמן לו להיות בוורשא לאיזה צורך, וחשב בדעתו שכיון ששמע כל כך הרבה על גדלותו וצדקותו של הכהן הגדול, החפץ חיים, ובנוסף לזה הוא לומד הרבה בספריו הקדושים, אשר על כן כדאי לו עתה כשהוא נמצא בקרבת מקום לראדן, לטרוח ולנסוע פעם אחת בחיים לראות את החפץ חיים ולשאול אותו את ספקותיו בהלכה ובהנהגה.

"ואכן כך עשה. בתחילה ישב והכין לעצמו דף עם שאלות שעליהן ידבר עם החפץ חיים, ולאחר מכן עלה על הרכבת המובילה לראדן. כשהגיע בלילה לראדן עדיין לא התפלל תפילת מעריב, אלא כיון שהשעה היתה קצת מאוחרת חיפש לעצמו בתחילה אכסניה שבה יוכל לסעוד וללון בלילה. לאחר שמצא את מבוקשו היה כבר עייף ותשוש מעמל הדרך ומהחיפושים אחר האכסניה, והרגיש בעצמו שקשה לו לעמוד עכשיו ולהתפלל תפילת מעריב, ולכן חשב

קנין חכמה – פרקי אבות

בתוך שיחתם ביקש היהודי לספר לרבי נתן דבר מה ששמע מפיו הגאון רבי יצחק אלחנן. קטע אותו רבי נתן ואמר: "דבר זה שקר הוא!"... תמה היהודי: "והלא עדיין לא סיפרתי מאומה!?"

ואינו נכנס לתוך דברי הבירו (אבות ה ז)

קטע אותו רבי נתן ואמר לו: "דבר זה שקר הוא!" תמה היהודי ואמר: "מנין לרבנו זאת? והלא עדיין לא סיפרתי מאומה!?" השיב לו רבי נתן: "כיצד יתכן ששמעת דבר כלשהו מפיו של רבי יצחק אלחנן? והלא כלל אינך מאפשר לאנשים אחרים לדבר?..."

(ע"פ שלמי משה)

יהודי אחד נכנס להגאון רבי נתן אדלר זצ"ל אב"ד לונדון, בעל 'נתינה לגר'. אותו אדם היה מרבה בדברים, ופוי לא פסק משיחה. בכל פעם שהיה רבי נתן פותח את פיו לומר משהו, מיד היה הלה נכנס לדבריו, מתערב ומוסיף כהנה וכהנה. בתוך הדברים אמר היהודי לרבי נתן: "אספר לרבנו דבר ששמעתי מפיו רבי יצחק אלחנן..."

הילד התימני שהסתובב בפתח תקוה ושאל איפה "התלמוד תורה של הצדיקים", והצדיק שעלה מרוסיה ושאל את הסבל בשדה התעופה מה הפשט במשנה

סקירה קצרה ותמציתית מפי עורך עלון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן על התכנים המיוחדים שיופיעו בעלון השבוע אי"ה

האם מותר למגיד שיעור לומר חידושים שמצא בספרים של מחברים אחרים? האם מותר להמציא סיפורים? ומה סיפר מרן על אותו ילד שצילם את אביו הסטייפלר למרות קפידתו שלא להצטלם.

עובדות נוספות וסיפורים משולחנם של גדולי ישראל מובאות בגליון, ביניהם שיחה מיוחדת עם החברותא של מרן הגרש"ז זצ"ל, הגר"א נבנצל שליט"א, המספר על הסעודה שערך כעבור 40 שנה מתחילת לימודו עם מרן פוסק הדור, ועל המו"מ ההלכתי שהיה ביניהם האם מותר לכבות שריפה שפרצה בשבת בביתו של חולה לב, שיש חשש לבריאותו אם יראה את רכושו נשרף.

עוד הבאנו בגליון, מסכת מרתקת על קורות חייו של הגר"ש מחפוד שליט"א מאז עליית המשפחה מתימן, כיצד הסתובב ברחובות פתח תקוה כילד צעיר וביקש מעוברים ושבים שיראו לו היכן "התלמוד תורה של הצדיקים", ימי לימודיו בישיבות קול תורה ופוניבז' והקירבה למרן הגרש"ז אויערבאך והגרמ"ל לנדא, האירוע שבעקבותיו הפך לשוחט מן המניין אצל הרב לנדא, ועד שנעשה ליד ימינו ומונה על ידו לרבה של שכונת נווה אחיעזר.

נזכיר כאן עוד מספר עובדות מאלפות המובאות בגליון: המעשה שהיה עם רבי יצחק זילבר בעת עלייתו ארצה, כאשר ניגש לסבל בשדה התעופה ושאלו לפירושן של משניות קשות שלא הצליח להבין ברוסיה... הנסיעה של הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל במשך כ-25 דקות כשאצבעותיו תפוסות בדלת הרכב שנטרקה עליו בטעות, וכיצד הצליח הגר"י אברמסקי להשאר אדיש כשכל הקהל בבית הכנסת געה בצחוק על טעויות מביכות ומשעשעות של החזן.

כל זאת, בנוסף לטעמים הלכות ומנהגים לל"ג בעומר, סיפורים מרתקים ופרפראות ורעיונות מטובי המגיידים שיעשירו את שולחן השבת שלכם בעז"ה.

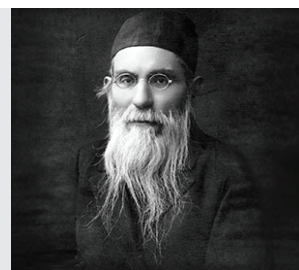
כמידי שבוע אנו מביאים שיחה קצרה עם עורך עלון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן, המספק לנו סקירה תמציתית על התכנים המיוחדים שיראו אור השבוע בעז"ה.

בפרשת השבוע מוזכרים ציוויים שונים לגבי קרבנות בני ישראל - "לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעולה". בהקשר לכך ייחדנו בגליון השבוע כמה וכמה יריעות נרחבות בענין תורמים ומתרימים, גבאי צדקה ומחזיקי תורה. בין השאר נקרא על הוראות מיוחדות שנתן מרן הגר"א"ל שטיינמן זצ"ל למנהלי וגבאי 'קופת העיר' - הגבאי שקיבל הוראה ללמוד לפחות 8 שעות ביום, כי בלא זה לא תהיה לו ישרות בממון; הגבאי שקיבל פטור מתפילת מנחה, והגבאי שהוזהר שלא לפרוש מעבודתו, בנימוק: "אינך יודע ממה אתה ניצל". כך גם נקרא על התרומה הראשונה שנתן מרן לקופת העיר, וכיצד חזר במיוחד לאחר הדלקת הנרות כדי להצטלם כשהוא תורם לקופה ליד מנורת החנוכה. מעשה מיוחד מובא בגליון על פגישתו של הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל בארה"ב עם חבר ילדות שהפך ליצרן המעילים הגדול ביותר במנהטן, והדרך המעניינת שבה הפך את לבבו עד שתרם את כל הוצאות הישיבה למשך שנתיים שלימות; זאת לצד יריעה מיוחדת על חוויותיהם של יהודים הנוסעים דרך קבע לקבץ כספים עבור החזקת תורה. בחלק זה הבאנו עדות מעניינת ממלווהו של הגר"י נויבירט זצ"ל בעת שנסע פעם לאסוף כספים עבור הישיבות שבראשותו, מה אירע כשהחל להניח תפילין באחד מחדרי שדה התעופה.

עוד נספר בגליון, מה השיב מרן הגר"ח קניבסקי לשאלה מדוע הוא נוהג ליטול פדיונות ממבקשי ברכותיו, בעוד שאביו מרן הסטייפלר לא נהג כן בנימוק "שזו גזילה ממש, כיון שהנותנים חושבים שיש בברכותיו משהו, ואילו הוא יודע את האמת"... לצד תשובות נוספות לנידונים מעניינים שהועלו בפניו:

פניני הפרשה

"הגענו לבית המדרש, והנה נעצר ה'סבא' מסלבודקא והורה לי להיכנס לפניו מתוך הכרת הטוב. סירבתי כמובן, כי מי אני שאכנס לפני הרב? אך הוא לא ויתר ועמד על כך בתוקף..."

הכרת הטוב - עד היכן?

"ה'סבא' נרגע והחל להודות לי על שהשבתי את רוחו בדברי הנבונים. הייתי נבוך, וכי מה עשיתי שאני זוכה לשבחים כאלה מפי הסבא? "הגענו לבית המדרש, והנה נעצר ה'סבא' והורה לי להיכנס לפניו מתוך הכרת הטוב. סירבתי כמובן, כי מי אני שאכנס לפני הרב? אך הוא לא ויתר ועמד על כך בתוקף. לא נותרה לי ברירה, נאלצתי להיכנס לפניו".

(סיפורי צדיקים)

כי תִּבְחָהוּ זָבַח תִּזְדָּה (ויקרא כב כט)

כאשר היה המשגיח הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל משוחח עם תלמידיו על חשיבות הכרת הטוב, היה מספר את הסיפור הבא: "פעם נזדמן לי ללכת עם ה'סבא' מסלבודקא ז"ע לכיוון הישיבה, ולפתע עברה מולנו קבוצה של קוזקים. ראיתי כי ה'סבא' נבהל, והרגעתי אותו: ב"ה שעכשיו המשטרה הקומוניסטית שולטת במצב, ואין כבר סיבה לפחד מהקוזקים.

אדם ישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם והכספת פרוצה...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

חשד, ואפילו מבוסס ביותר, על פלוני שגרם להם נזק, הם עושים דין לעצמם ותופסים ממנו ממון וכדומה.

הכלל הוא, שכל 'ראיה' או 'דברים ניכרים' שאינם עדות ברורה או הוכחה מוחלטת שיכולה להתקבל בבית דין, אסור לתפוס מהשני ממון מחמתה. הדוגמה שמביא לכך החפץ חיים היא, באדם שישן בלילה בבית חברו, ולמחרת ראה המארח שהאורח נעלם, הכספת פרוצה ונגנב מתוכה כסף. לכאורה הדברים ברורים שהוא הגנב. אולם למרות זאת, אסור לו לעשות דין לעצמו בענין זה, אלא עליו לתובעו בבית דין. גם להכותו כדי שיודה אסור, ולבזותו – מסתפק החפץ חיים האם מותר.

בהלכות הנלמדות היום (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים ח-ט-י) עוסק החפץ חיים באופן בו יש 'דברים ניכרים' שעל ידם נראה שהרכילות שסופרה היא אמת. מעיקר הדין, באופן זה מותר לשומע להאמין, בתנאים הבאים: אם יש בכך תועלת להבא; אם אותם 'דברים ניכרים' הם חד משמעיים ואין אפשרות לפרשם לצד זכות; אם הוא ראה אותם בעיניו ולא שמעם מפי אחרים; שיהיו דברים שנוגעים לעצם הסיפור, ולא 'דברים ניכרים קצת'; והתנאי האחרון – כל ההיתר הוא רק להאמין בלבד, אך לא לספר לאחרים, ולא להפסידו בממון או להכותו מחמת כך.

אגב כך מעורר החפץ חיים בדבר שרבים נכשלים בו – שכאשר מתעורר להם

המוסר היומי

לאדם לדבר תמיד על 'תשובה' למרות שאינו שב בתשובה

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

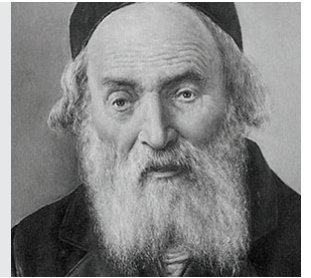
שחתם לבסוף על כל אחד: גם זה הַקָּל, ולא הסתפק במה שאמר בראשונה דרך כלל: הַקָּל הַקָּלִים הַקָּלִים; מפני שהנפש הבהמית אשר באדם, שעל ידה הם הקנאה והתאוה והכבוד, אינה מרגשת בפעם אחת, כי אם כשחוזר וכופל כמה פעמים בפרוטרוט.

וכעין זה שמעתי בשם גאון אחד, שאמר: אם האדם ידבר תמיד מעניני התשובה, יוכל לקוות שיעיל איזו פעם לנפשו שימצא בה הרגש לתשובה, מה שאין כן אם לא ידבר בזה, יוכל להיות שיחיה ימים ושנים ולא יבוא לתשובה. [תורת הבית פרק י']

"בעניני עבודת השי"ת, אפילו אם הוא רואה שלמד פעם אחת ושתיים בספר שערי תשובה לרבנו יונה, או חובות הלבבות, וכדומה, ולא פעלו על נפשו, מכל מקום אל יתירשל בזה; דכמו בעניני סמי הרפואות לחולי הגוף, מצוי מאוד שהרופא מצווהו ליקח אותו הסם כמה פעמים, ואז יהיה נרפא ממחלתו, כן הוא בעניני חולי הנפש, שכאשר הנפש נשתרשה מאוד בעניני הבלי הזמן, ועל ידי זה נדמו לה כל המעקשים למישור, צריך ליקח הרבה פעמים סמי הרפואה, עד שיפעלו על נפשו להשיבה לאיתנה.

ולא לחינם חזר שלמה המלך עליו השלום בספר קהלת בכמה ענינים

קרוב לחצות הלך בעל הבית לישון כשהוא עייף מעמל, והוא שכיב את בנו. והנה בחלומו, גילו לו מן השמים שכל מה שטרח ועשה לקראת ה'סדר' הזה, עדיין לא הגיע למחצית המצוה שקיים אורחו רבי יחזקאל עזרא

מִרְן רַבִּי יְהוּדָה צֶדֶקָה זְצוּק"ל מִסַּפֵּר בְּדַרְשָׁתוֹ עַל כּוּחַהּ שֶׁל מִצְוַה הַנְּעִשִׂית בְּשִׂמְחָה

שמחה גדולה בכל מצוה שעשיתי. כאשר קידשתי על הכוס ואמרתי "אשר בחר בנו מכל עם" גאו בלבי רגשות אושר וגיל מעצם הדבר שזכינו והקב"ה בחר בנו, וכשאמרתי בהגדה שהקב"ה גאלנו מעבדות לחרות, הוצפתי בשמחה עצומה על שהוציא ה' את אבותינו ממצרים, והרגשתי בפועל שאני יוצא ממש מאפילה לאור גדול, גם כשהגעתי לאכול מצה ומרור הייתי שש וצוהל מרוב חזון ואושר שזכיתי לקיים בזה מצוות ה'".

הליכות עולם לו מרגלא בפומיה: "שנינו בשלהי מסכת ברכות: תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר "הליכות עולם לו", אל תקרי הליכות אלא הלכות". לכאורה מדוע לא השתמש הנביא גופו בביטוי הלכות והגיד הליכות? אין זאת כי אם לרמוז לנו, שלצד גופי הלכות על האדם להתרגל ג"כ בהליכות ובנימוסים נאים, להתנהג בדרך ארץ, להיזהר בכבוד חברים ובכבוד שאר הבריות, וכיוצא, אחרת הוא יהיה נכלל במאמרם ז"ל במדרש (ויק"ר א, טו) "כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבלה טובה הימנו".

ואף גם זאת: הביטוי "הליכות" מלמדנו שלא יעמוד וישאר במקום אחד, אלא ילך ויוסיף ויתקדם בכל יום ויום בעבודתו ית"ש מחיל אל חיל.

חז"ל מספרים (נדרים מ"ט וע"ב) מרבי יהודה ב"ר אלעאי שהיה שותה ב' כוסות בליל פסח וקושר צדעיו מפסח עד עצרת בגלל כאבי הראש שתקפוהו משתיית היין. מסיפור זה למדנו, כי אף שידע מראש כי יסבול כאבים, לא נמנע רבי יהודה מלשתות הכוסות שנה בשנה, ולהורות לנו בא - שלא להרתע משום קושי, ולקיים המצוות אפילו כשהדבר כרוך בכאבים גדולים.

(מתוך 'זאת ליהודה')

שְׁבַעַת יָמִים מִצְוַת תְּאֵכְלוּ (ויקרא כג, ו)

כשם שזירז את שומעי לקחו לרדוף אחרי המצוות ולקיימן בהידור, בשלימות, כך לא פסק מלחבב ולאהב עליהם עשיית כל מצוה, עד שיתרונן ליבם מרוב שמחה ואושר שזכו לקיימה. המושג "שמחה של מצוה" עמד במרכז דרישותיו הרחניות.

בדרשה אחת שנשא בישיבת "שושנים לדוד", כשמלאו 80 שנה ליסודה, עמד וגולל סיפור שהתרחש עם אחד מראשוני חכמיה, הלא הוא רבי יחזקאל עזרא רחמים זלה"ה מבגדד, שעלה ארצה בגפו, ובני ביתו הגיעו והצטרפו אליו אחרי תקופה מסוימת - ולא היה לו היכן לערוך את ה"סדר" בליל פסח. והנה קיבל הזמנה מהר' רחמים מזרחי ע"ה, שיסב אל שולחנו.

הלה הצטיין להפליא במידת הכנסת אורחים, ובמיוחד הגדיל לעשות בחג הפסח, היה האיש טורח חודש ימים לפני החג בהכנות ללילה זה, ומסדר עבור המסובים שולחנות ערוכים מלאים בכל טוב, מצות ויין, בשר ודגים ושאר מאכלים, כיד המלך.

נענה רבי יחזקאל עזרא להזמנתו והסב לשולחן ה"סדר" בצל קורתו מתוך רוממות הנפש. כשסיימו קרוב לחצות הלך בעל הבית לישון, כשהוא עייף ויגע מרוב טירחה ועמל, ורגשי סיפוק ממלאים את לבו. ויהי בחלומו גילו לו מן השמים שכל מה שטרח ועשה לקראת ה"סדר" הזה, עדיין לא הגיע למחצית המצוה שקיים אורחו רבי יחזקאל עזרא. הוא השתומם על הדבר ותיכף בהאיר השחר חש והשכים לפתחו של החכם, ביקש לדעת על מה זה ועל מה זה, כלום כוונות ויחודים כיוון האורח ולכן חשובה כל-כך מצוותו?

הסביר לו רבי יחזקאל עזרא: "לא כוונות ויחודים היו מנת חלקי, אלא שמחתי